

Сучасні вимоги ринку праці висувають до випускників закладів освіти не лише глибокі теоретичні знання, а й здатність швидко приймати рішення у нестандартних робочих умовах, ефективно взаємодіяти в команді, прогнозувати логістичні процеси та управляти ризиками. У цьому контексті педагогічні ситуації – як цілеспрямовано створені навчальні ситуації, наближені до реальних професійних умов – набувають ключової ролі у формуванні практичних навичок та професійних компетентностей майбутніх транспортних і логістичних фахівців. Поняття та методологічні засади використання педагогічних ситуацій розвинені в сучасній українській педагогіці та дидактиці як засіб активізації професійного навчання [1; 6; 7].

Педагогічна ситуація у професійній підготовці — це відтворена або сконструйована навчальна ситуація, яка містить професійно значимі проблеми, суперечності або варіанти рішень, що вимагають від здобувача застосування фахових знань, умінь і ціннісних орієнтирів. Зокрема, О. Барабаш розглядає педагогічні ситуації як елемент технології розвивального та проблемного навчання, який сприяє формуванню рефлексивних і практичних компетентностей студентів [1].

Є спеціальні дослідження, що описують структуру готовності майбутніх педагогів професійної освіти до навчання майбутніх кваліфікованих робітників сфери транспорту і логістики до трудової діяльності (мотиви, когнітивні знання, операційно-діяльнісний та рефлексивний компоненти) і підкреслюють роль практичних ситуацій у формуванні цих компонентів. Для галузі транспорту й логістики, де рішення часто приймаються в умовах обмеженої інформації та високої відповідальності, моделювання професійних ситуацій у навчанні є ключовим. Д. Гоменюк розглядає готовність майбутніх педагогів до професійно-педагогічної діяльності як цілісне утворення із мотиваційно-ціннісним, пізнавальним, діяльнісним компонентами. Л. Левицька визначає структуру готовності: мотиваційного, пізнавального, практичного (діяльнісного) та суб'єктного компонентів.

Українські науковці пропонують моделі формування логістичної компетентності, що комбінують теоретичну підготовку, практичні кейси, симуляції та стажування у реальних підприємствах. У дослідженнях підкреслюється потреба в цілісній системі педагогічних умов: сприятливе середовище, проблемно-орієнтовані завдання, міжпредметна інтеграція, використання ІТ та партнерство з індустрією.

Педагогічна ситуація у професійній підготовці визначається як створена навчальна умова, що містить професійно значимі проблеми, суперечності або варіанти рішень, які потребують від студента застосування знань і вмінь. Як відзначає О. Дубасенюк [4, с. 37], педагогічні ситуації сприяють розвитку мислення, рефлексії та готовності до професійної діяльності.

Для фахівців з транспорту і логістики ситуаційне навчання має особливе значення. За спостереженнями Н. Маланюк [5, с. 45], формування професійної готовності вимагає моделювання реальних виробничих обставин, у яких студент повинен приймати рішення, використовуючи аналітичні та комунікативні навички. Як зазначає Т. Туркот, ситуаційне навчання стимулює формування професійної ідентичності майбутнього педагога [8, с. 98].

Розглянемо цілі використання педагогічних ситуацій у підготовці фахівців з транспорту і логістики:

- формування професійних компетентностей (професійно-орієнтовані знання й уміння, навички прийняття рішень, відповідальність);
- розвиток критичного мислення, аналітики процесів і рефлексії;
- підвищення мотивації навчання через наближення контенту до реальної праці. Ці цілі відповідають виявленим компонентам готовності до професійної діяльності у транспортній галузі (мотиваційний, когнітивний, операційно-діяльнісний, рефлексивний).